

DETEKCE INTERNÍCH PODVODŮ V BANKÁCH A NÁSLEDNÁ REAKCE

ČIA – 3. setkání interních auditorů z finanční oblasti

27. 11. 2012

Agenda

1. Detekce podvodů vs interní audit
2. Interní vs. externí podvody
3. Rostoucí význam včasné detekce a prevence podvodů

Detekce podvodů vs interní audit

1

Role interního auditu v procesu detekce

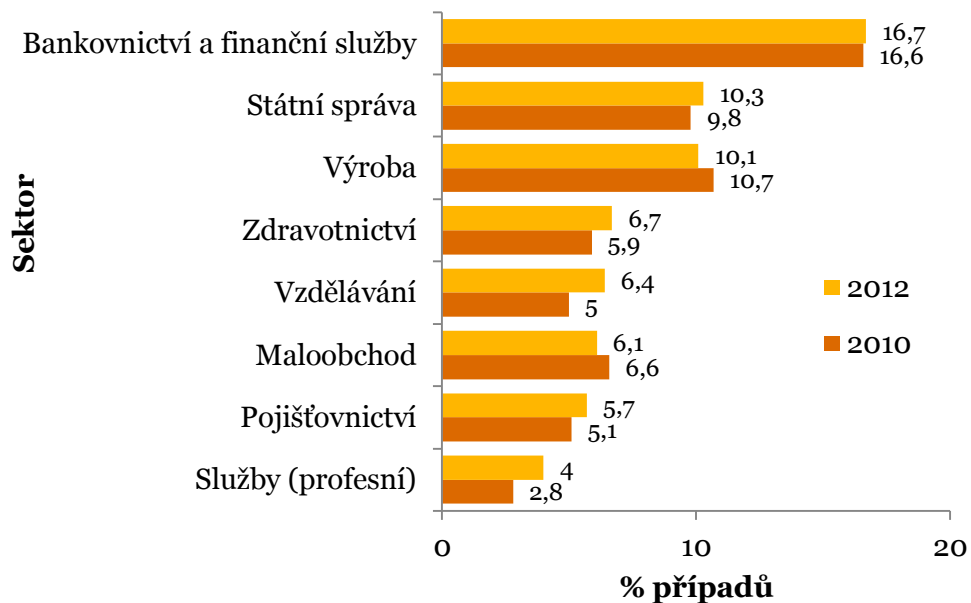
Standard IIA 1210.A2-1

- Zvažuje rizika podvodů při hodnocení designu interních kontrol
- Mít dostatečné znalosti v oblasti podvodů – zejména indikátorů podvodného jednání
- Vědět o příležitostech/významných nedostacích kontrolního prostředí a indikátorům podvodů
- Identifikovat, zda podvod mohl nastat,

Standard IIA 1220.A2

- Náležitá profesní péče – využití technik datových analýz a „technology-based“ auditů

Finanční instituce jsou nejnáchylnější

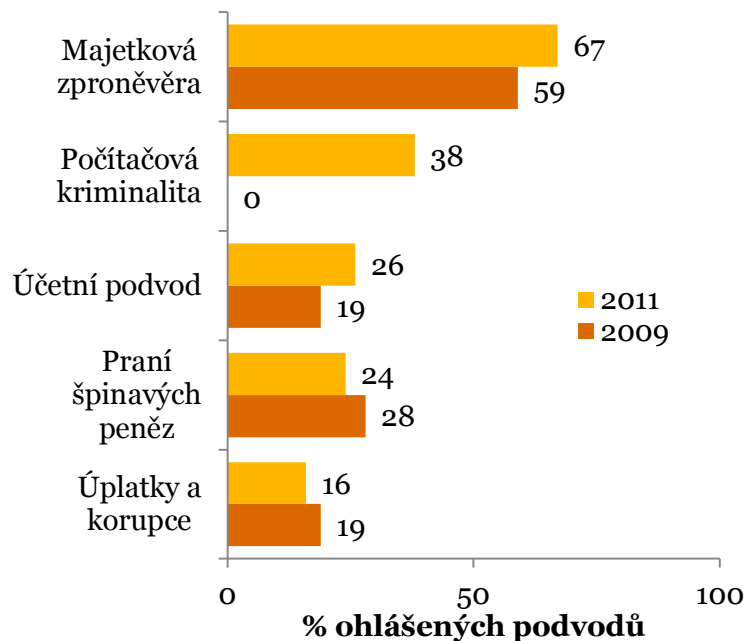

Medián finanční ztráty způsobené hospodářskou kriminalitou je podle průzkumu mezi CFE 5% ročního obrátu.

Zdroj: ACFE Global Fraud Study 2012, strana 8.

Zdroj: ACFE Global Fraud Study 2012

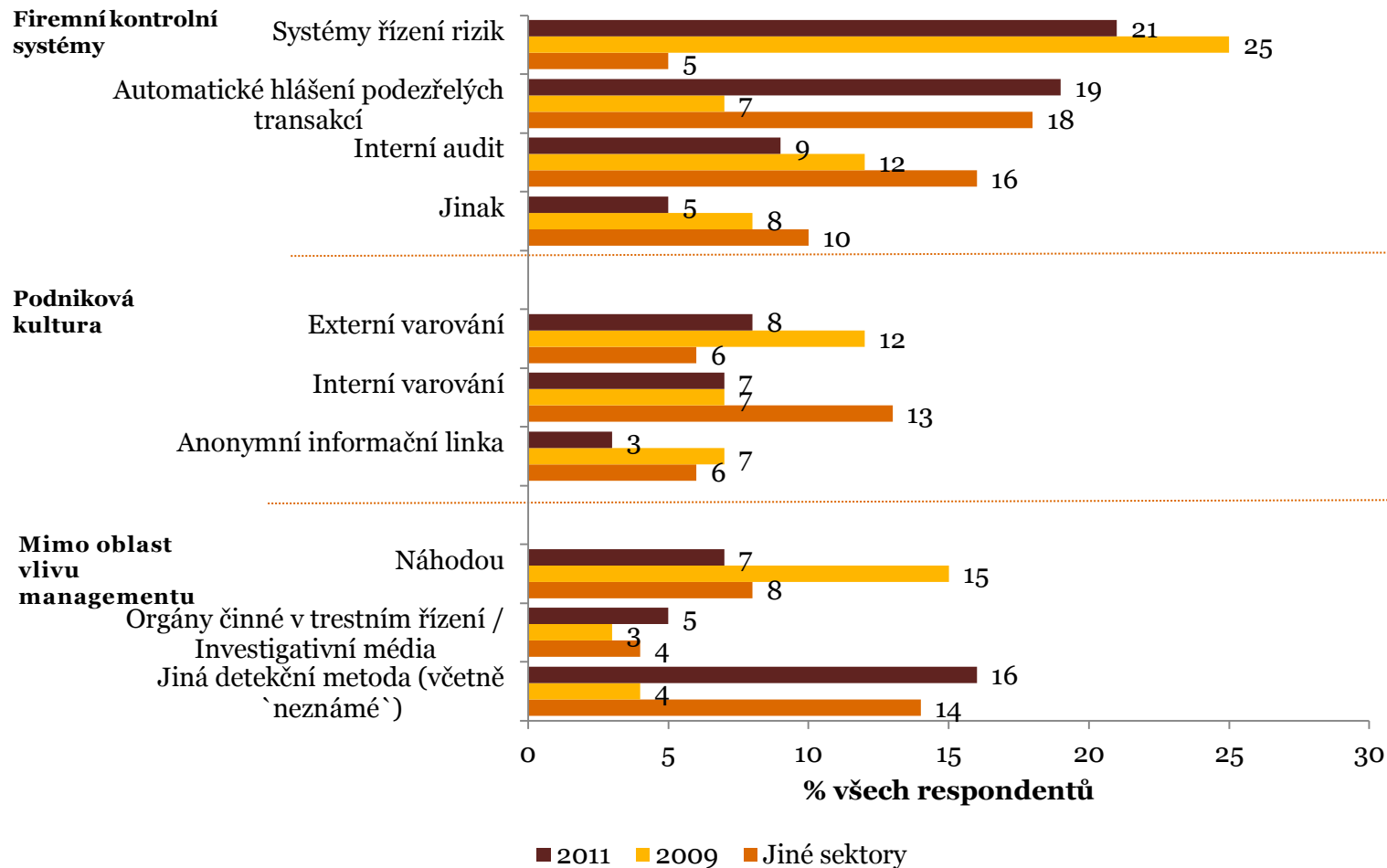
Top 5 typů hospodářské kriminality ve finančním sektoru

**Počítačová kriminalita
zaznamenala největší nárůst**

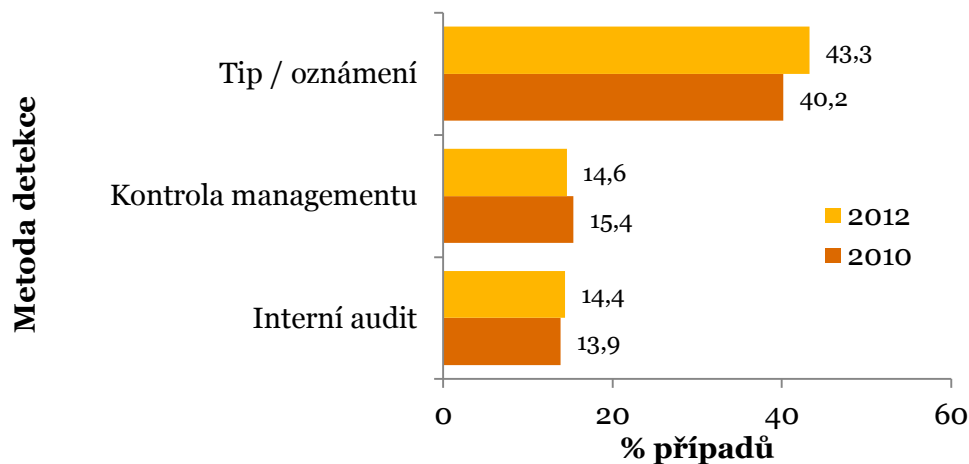
Zdroj: PwC Fighting Economic Crime in the Financial Sector, 2012

Jak jsou podvody odhaleny

Zdroj: PwC Fighting Economic Crime in the Financial Sector, 2012, strana 9

Prvotní odhalení zaměstnaneckých podvodů

- Významná část podvodů je zjištěna buď náhodou, nebo prostřednictvím externí informace

Zdroj: ACFE Global Fraud Study 2012, strana 14

- Použití detekčních opatření napomůže dřívější identifikaci a tím i snížení ztrát

Interní vs externí podvody

2

Interní podvod vs. externí

Zaměstnanci jako pachatelé podvodů ve finančních institucích ...

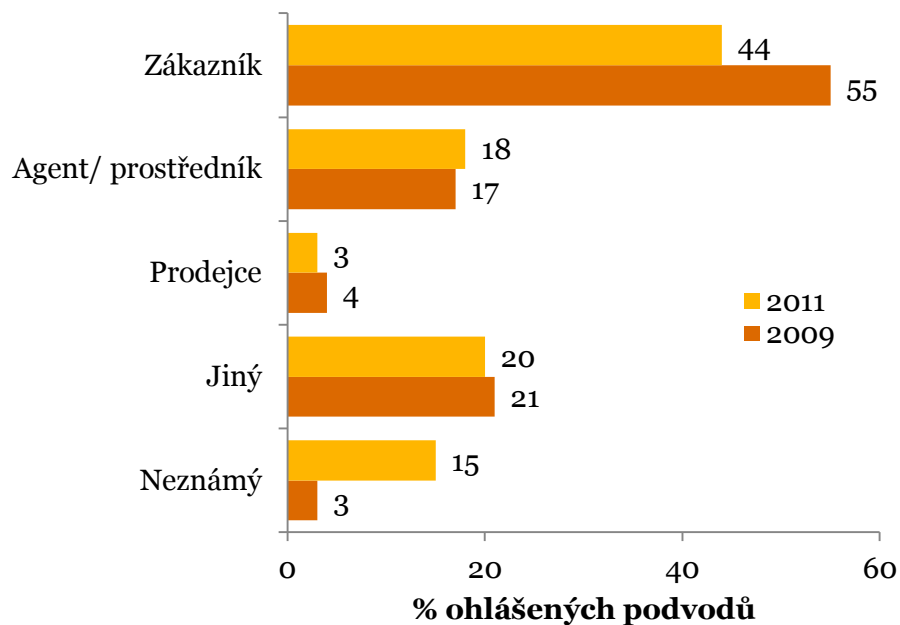
Významný nárůst oproti roku 2009 , kdy „jen“ 29%

18% interních pachatelů představuje vrcholový management

40%

Hlavní pachatelé externího podvodu ve finančním sektoru

Zdroj: PwC Fighting Economic Crime in the Financial Sector, 2012, strana 8

Rostoucí význam včasné detekce a prevence podvodů

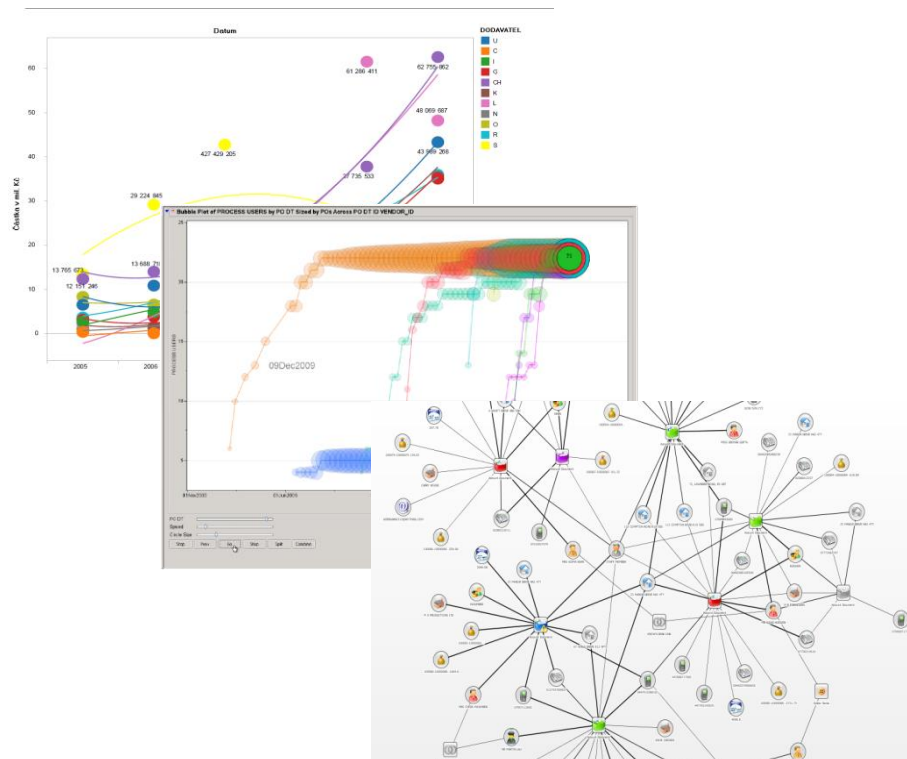
3

*V případě podvodu není otázkou, **jestli**
se stane...,
...ale pouze **kdy**, se tak stane*

Přístupy k detekci

I. Analýza

- Transakcí
- Kmenových dat
- Událostí
- Vztahů a vazeb

II. Detekční systémy

Aplikování nových metod datové analýzy pro identifikaci podvodného jednání v nákupu

1. Je podvodné jednání v nákupu hrozbou pro společnosti?

2. Jak tuhle hrozbu řeší tradiční metody

3. Jak může datová analýza pomoci detekovat podvod v nákupu

Podvodné jednání v nákupu je skutečnou hrozbou

- 75% společností z České republiky, které se staly oběťmi hospodářské kriminality, uvedlo majetkovou zpronevěru jako formu incidentu
- Zkušenosti ukazují, že podvody v oblasti nákupu jsou obvykle identifikovány až po dvou letech trvání

Finanční ztráta nemusí být jediným nákladem podvodného jednání v nákupu

Podvodné jednání v nákupu ohrožuje významně také reputaci Vaší firmy, morálku zaměstnanců, obchodní vztahy

Příklad

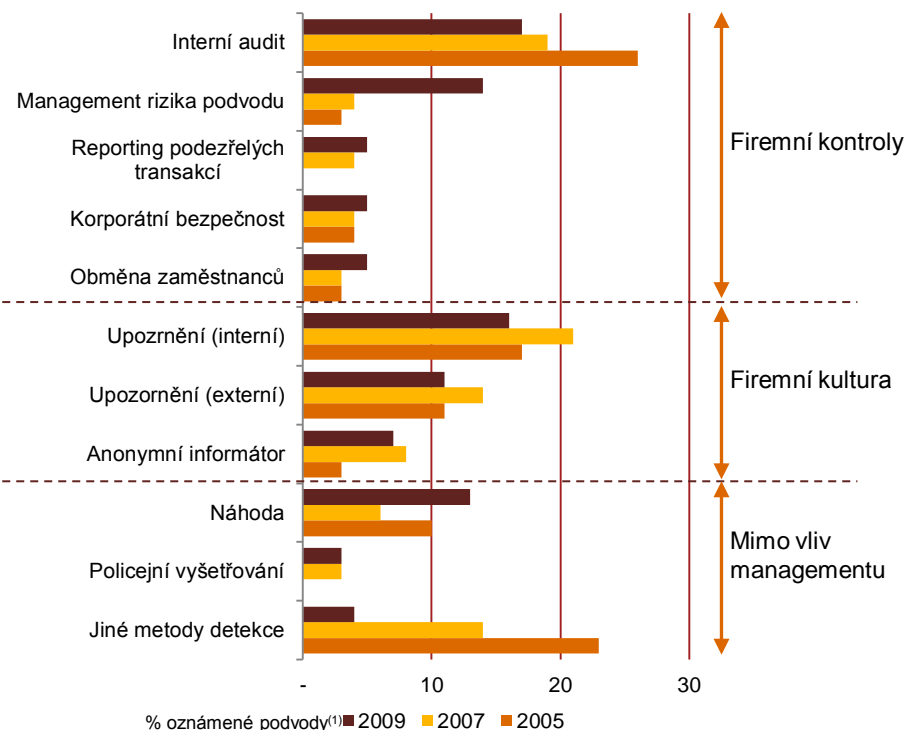
Významný státní podnik – zaměstnanci z nákupu jsou stíháni pro podezření z podvodu, pletichy a porušení povinnosti při správě cizího majetku, tím, že záměrně předražili vícero zakázek.

Současná opatření proti podvodům jsou hlavně preventivní povahy

Detekční metody

- Používání pouze preventivních opatření zvyšuje riziko, že podvod zůstane déle neodhalen
- Významná část podvodů je zjištěna buď náhodou, nebo prostřednictvím externí informace
- Použití detekčních opatření napomůže dřívější identifikaci a tím i snížení ztrát

Detekční metody

(1) Procento respondentů, kteří za posledních 12 měsíců zažili hospodářskou kriminalitu (pro rok 2009); a za poslední 2 roky (pro 2007 a 2005)

Tradiční detekční metody mají své limity

Zaokrouhlené částky faktur, zaúčtování mimo standardních pracovních hodin

Není to nezbytně neobvyklá událost

Dlouhý seznam výsledků – výjimek s velkým množstvím falešných upozornění („false-positives“)

Vysoké náklady na vyšetřování

Známé praktiky

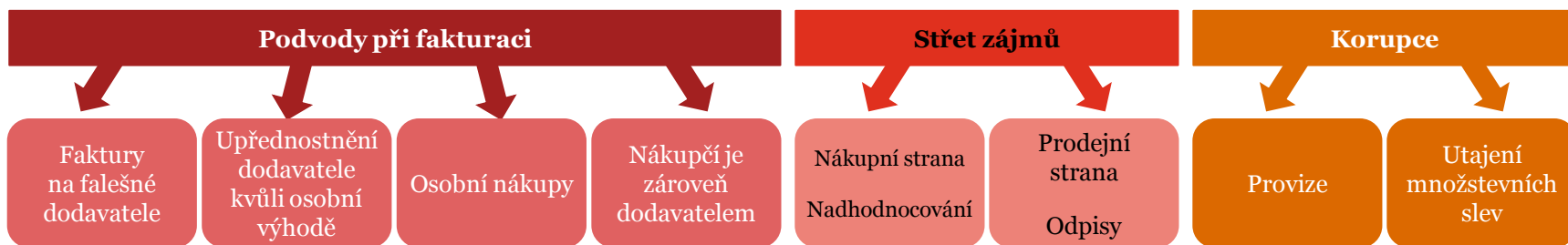
Podvodník se jim lehce vyhne

Pro identifikaci je proto potřeba nový – **analytický přístup**

Identifikace podvodného jednání v nákupu za pomoci analytického přístupu

Dle našich zkušeností lze podvodné jednání v nákupu kategorizovat do osmi typů:

Typy podvodů v oblasti nákupu

Použitím pokročilých analytických technik a vizualizací lze identifikovat různé vzorce chování.

Tento přístup je možné použít:

- Proaktivně: identifikace možných slabých kontrolních oblastí ve společnosti
- Reaktivně: vyšetřování konkrétního incidentu

Příklad vyšetření podvodného jednání v nákupu

- Anonymní informátor upozornil na možné okrádání společnosti pomocí vytváření falešných faktur
- Podvodník vytvořil v systému falešnou firmu s jeho bankovním účtem a na tohoto dodavatele vystavoval falešné faktury
- Náš klient chce, aby jsme případ vyšetřili. Doposud se domnívali, že mají dostatečné kontrolní procesy na prevenci takového případu
- Jelikož se jedná o firmu, která jedná se stovkami dodavatelů, a jejíž nákupní oddělení má desítky zaměstnanců, není možné případ řešit manuální kontrolou všech faktur
- Pro odhalení daného podvodu jsme použili datově orientovaný přístup

Postup detekce podvodného jednání

Co víme

- Podvodník využívá falešné společnosti na fakturách

Co nevíme

- Konkrétního dodavatele a kdo ho založil
- Jméno zaměstnance, který podvod spáchal
- Jak dlouho podvod trvá

Při této metodě používáme následující kroky

Příprava dat a
konkrétního postupu

Obohacení dat

Analýza –
identifikace
neobvyklých
událostí

Vyšetřování

Identifikace a získání dat

Příprava dat

Obohacení dat

Analýza

Vyšetřování

- Na základě specifík společnosti a existujících kontrol jsme identifikovali možný způsob vykonání podvodu
- Výsledkem byly oblasti, kde hledat data naznačující podvod – případy se známou charakteristikou
- Díky detailním znalostem ERP systémů jsme získali pouze relevantní data

Vytvoření celkového obrazu a uvedení dat do kontextu (1/2)

- Obohacení holých dat odvozenými informacemi, které jsou pro analyzované schéma podvodu relevantní
- *Příklad: Je pravděpodobné, že falešní dodavatelé byli vytvořeni z důvodu maskování jako kopie skutečného dodavatele*
- Odvozené informace nám tedy pomáhají identifikovat podvod a lépe zaměřit naši analýzu

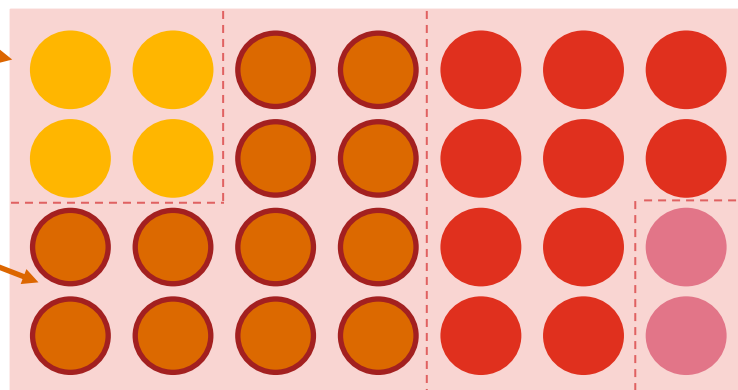
Vytvoření celkového obrazu a uvedení dat do kontextu (2/2)

- Klastrování – proces shlukování dodavatelů na základě jejich vlastností
- Klastrovací algoritmus vytvoří vlastní pravidla na základě kterých seřadí dodavatele do shluků
- Výsledky klastrování jsme porovnali na rozdělení očekávané pro dané odvětví

Jednorázoví dodavatelé

Často využívaní
dodavatelé

Zřídka používání
dodavatelé

Výjimky: zřídka
používání dodavatelé, u
kterých byly
objednávky vytvořeny
malým počtem
uživatelů a zároveň ke
konci pracovního dne

Vizualizace klastrů nám může pomoci identifikovat výjimky jednodušeji

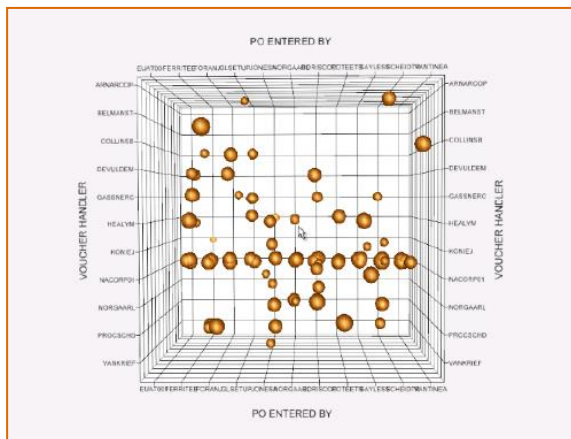
Použití vícero technik při analýze jednání uživatelů v klastru

Příprava dat

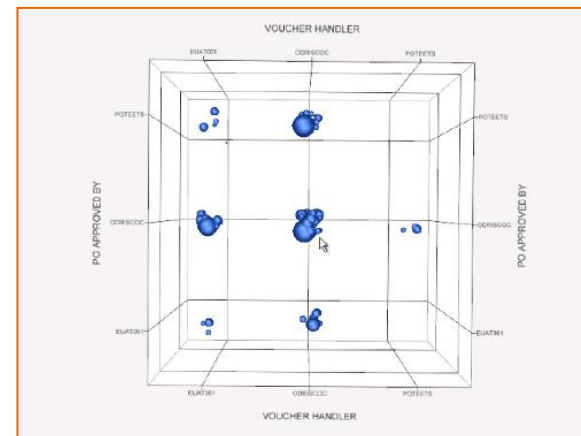
Obohacení dat

Analýza

Vyšetřování

Normální aktivita – u často využívaných dodavatelů se do nákupního procesu zapojí větší počet uživatelů, tím pádem je schéma rovnoměrně rozložené

Koluzní aktivita – u jednoho dodavatele jsme objevili schéma, které indikuje úzký kruh uživatelů, kteří páchali podvod

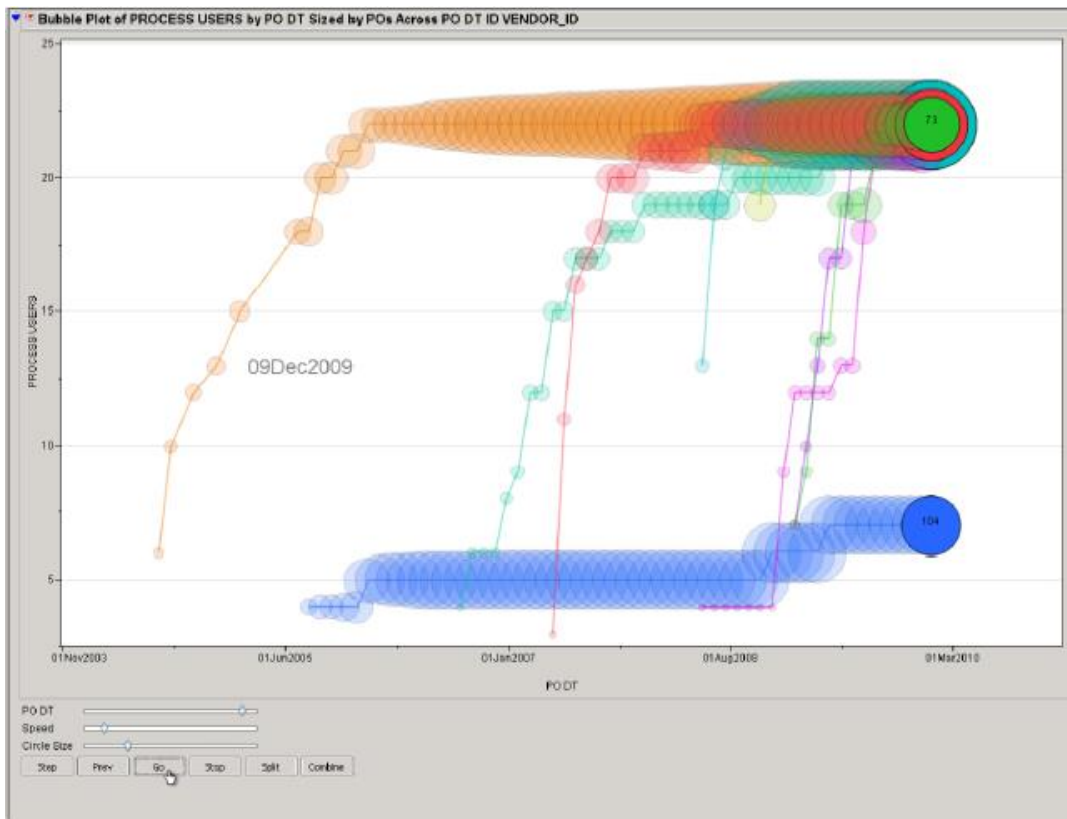
Vizualizace aktivity dodavatelů v čase

Příprava dat

Obohacení dat

Analýza

Vyšetřování

- Pro typického dodavatele by se mělo v čase (osa x) se zvyšujícími se obraty (velikost bubliny) navyšovat také počet uživatelů (osa y) – jasně viditelné u dodavatelů zobrazených oranžovou, zelenou a červenou barvou
- Dodavatel zobrazen modrou barvou naopak vyniká nízkým počtem uživatelů – skupina podezřelých zaměstnanců

Rekapitulace

- K datům jsme přistupovali jako k celku a ne jako k jednotlivým transakcím
- Nezaměřili jsme se na standardní ukazatele možných podvodů („red flags“), ale na celkový dopad daného podvodného schématu
- Hledali jsme nestandardní schémata chování v datech – tyto nám pomohli identifikovat podvod
- Analytický přístup umožňuje přesnější a rychlejší odhalení podvodu

Hlavní sdělení

Výzkum soustavně dokazuje všudypřítomnost a nákladnost podvodného jednání v nákupu

Včasná identifikace podvodného jednání v nákupu Vám ušetří peníze a také Vaší reputaci

Datově orientovaný přístup, který využívá pokročilé analytické metody, je pro detekci podvodného jednání velice efektivní

Proaktivní detekční metody na odhalování podvodů také odradí potenciální pachatele

Úspěšný systém

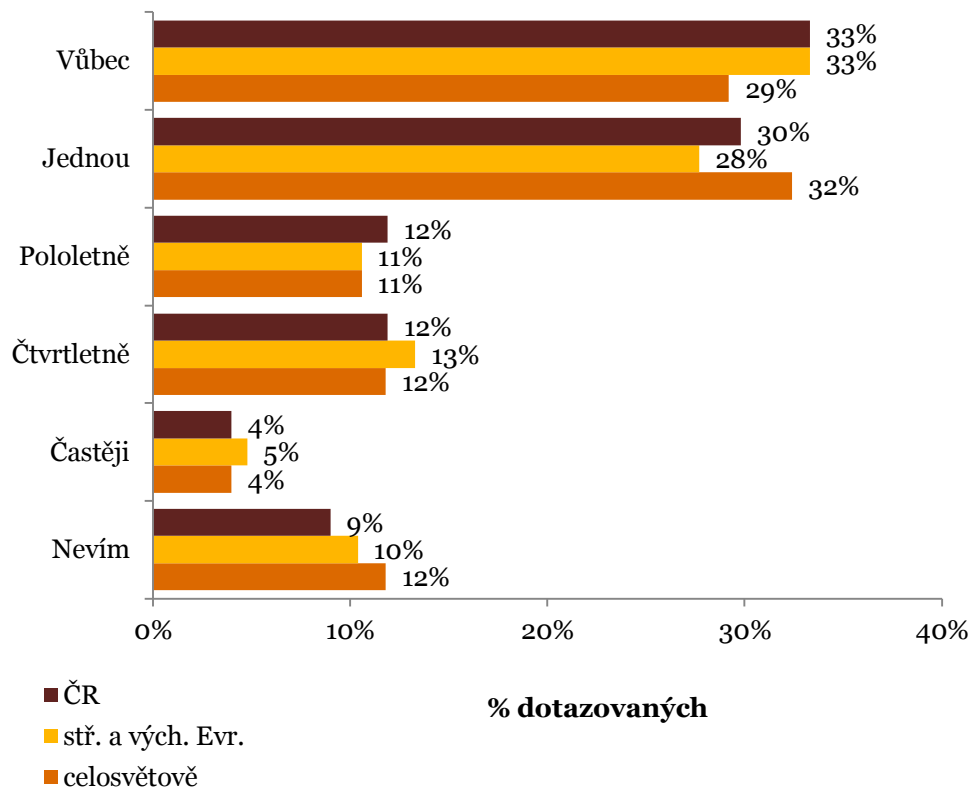
Kolik společností provádí hodnocení rizik?

33 % českých společností neprovádí žádné hodnocení rizik podvodů.

Hlavními důvody jsou:

1. pocit nedostatečné přidané hodnoty tohoto nástroje (57 %)

2. neznalost obsahu tohoto pojmu (21 %).

Zdroj: PwC Global Economic Crime Survey, 2011

Otázky?

Děkujeme za pozornost

Kateřina Halásek Dosedělová
Senior manažerka
Forenzní služby, PwC Česká republika
+420 251 151 293
katerina.halasek-dosedelova@cz.pwc.com

Pavel Jankech
Senior manažer
Forenzní služby, PwC Česká republika
+420 251 151 336
pavel.jankech@cz.pwc.com